

Nej till 30 km/h – men de rödgröna kommer igen

Fritt fram att köra 50 km/tim i centrum - det är Vägverkets budskap till lundaborna. Vägverket har nu avgjort frågan om det är förenligt med gällande bestämmelser att begränsa hastigheten i stadskärnan till 30 km/tim. Det är det alltså inte enligt verket.

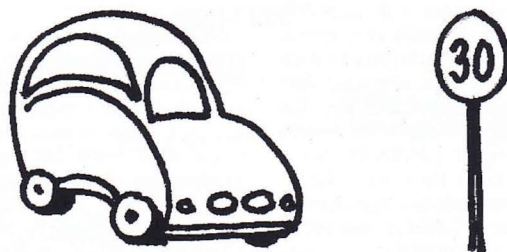
Bakgrunden till Vägverkets regeltolkning är den rödgröna majoritetens i Tekniska nämnden beslut att sänka högsta tillåtna hastighet i stadskärnan till 30 km/tim. Den borgerliga minoriteten överklagade beslutet till Länsstyrelsen, som gav de klagande rätt. Majoriteten överklagade i sin tur Länsstyrelsens beslut till Vägverket, som är högsta instans i dessa frågor. Verket går, inte helt oväntat, på Länsstyrelsens linje.

Verkets ställningstagande kom alltså inte som en överraskning för den politiska majoriteten, och säkert är tolkningen formellt riktig. Men man har därmed gjort en maximalt stelbent tolkning, som får negativa konsekvenser för trafikklimatet i stadskärnan. Den slutsats som man måste dra är, att nuvarande lagstiftning och gällande bestämmelser förhindrar ett

farten. Det är farten som skadar, lemlästar och i värsta fall dödar - inte halka, inte dålig sikt, inte tvåra kurvor eller någonting annat. Tyvärr har de borgerliga partierna i Lund ännu inte kommit till insikt om detta. Tydligt ska farten vara som marknaden - så fri som möjligt.

I startgroparna

Nu finns det dessbättre en ljusning

effektivt trafiksäkerhetsarbete. För det är ju så att alla trafikolyckor kan föras tillbaka på en enda orsak:

vid horisonten: regeringen förbereder förslag om ny lagstiftning, som ska ge kommunerna

rätt att själva besluta om hastighets-begränsningar i tätort. Det är bara att hoppas att regeringen inte ännu en gång ger efter för landets största och mäktigaste särintresse: bilisterna. Hursomhelst: den rödgröna majoriteten ligger i startgroparna för att snabbt agera om och när det blir möjligt att införa 30 km/tim i stadskärnan. Så den majoritet av lundaborna som enligt en opinionsundersökning gärna skulle se en lugnare trafikrytm i centrum kan se framtiden an med viss tillförsikt.

Ulf Nymark (v)
ledamot i Tekniska nämnden

Förskolan i förändring?

1998 tar Skolverket över ansvaret för förskolan från Socialstyrelsen. Går det enligt planerna kommer sedan förskolan att bli en egen skolform jämförbar med grundskolan och gymnasiet. Ett förslag till läroplan "Att erövrva omvärlden" för ålder 1-5 år är nu ute på remiss. 6-åringarna förväntas gå i förskoleklasser som ska rymmas inom grundskolan, vars läroplan nu revideras för att omfatta åldrarna 6-16. I tidningarna har vi kunnat läsa att det finns olika uppfattningar om hur förskoleklasser ska organiseras. Nu senast

gällde det inom kdn Östra Torn - Linero. I min egen stadsdel är det också bäddat för motsättningar. I arbetsgruppen, som hade till uppgift att presentera ett förslag om förskoleklasser för nämnden, kunde man inte enas utan nämnden fick två olika förslag att ta ställning till, ett från förskolan och ett från skolan.

På föräldrarrådet på min förskola informerades föräldrarna i veckan som gick om innebörden av de två förslagen. Vare sig förskoleklasser kommer att höra till förskolan eller skolan så har föräldrar till 6-åringar

idag tre olika alternativ att ta ställning till att låta barnet:

1. börja skolan som 6-åring
2. gå i förskoleklass
3. vara kvar i förskolan

Denna valsituation är inget som förädrar har önskat. En mamma uttryckte det så här: "Jag vill att alla vi med barn födda-92 träffas snart, för mitt val är beroende av hur ni andra väljer". Gruppemenskapen är för de flesta viktigare än privata önskemål. På mötet uttryckte flera sitt missnöje med presentationen av förslagen efter om inget sas om innehållet i förskoleklasserna. De fick till svar att innehållet skulle utformas när organisationsfrågan var

löst. En förälder menade, att innehållet naturligtvis påverkas av hur förskoleklasserna organiseras. Självvald lek kan t.ex. vara mycket svårt att genomföra i ett klassrum med 20 6-åringar.

Till hjälp i det oönskade valet hade föräldrar och personal i en annan förskola bjudit in Sven Persson, förskollärare och forskare vid lärarhögskolan i Malmö. Det är en allmän tendens i hela Europa att tidigare lägga skolstarten. I Nederländerna vill man låta barnen börja skolan från 4 år och i Frankrike går 2-åringar

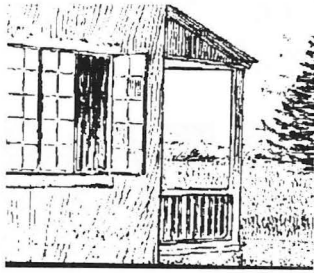
forts sista sidan

En God Jul och inte minst ett Gott Nytt År

önskar alla vi som gör Veckobladet alla er som troget läser vår lilla men naggande röda — som vi brukade säga — tidning. Och inte bara er, utan helst några till! Kanske du känner någon mer som skulle behöva ett Veckoblad i sitt liv. Ta chansen att vara god som tomten, ge honom eller henne det. Antingen så ger du bort hela bilagan som ligger i tidningen, eller så tar du själv hand om inbetalningskortet längst ner och ger bort resten. Det beror förmodligen på hur tomtig du känner dig.

Från min veranda

En julbeträktelse

"Men all mänsklig verksamhet och regentens gåvor förmådde lika litet som försoningen av gudarna ["hedniska"] att få det elaka ryktet att tystna - att elden anlagts på Neros befallning. För att göra slut

Rom, som hade en egen statsreligion med Jupiter i spetsen, krävde att alla Roms inbyggare skulle vara med att fira de av staten stipulerade heliga dagarna. Utöver detta krav fanns det full religionsfrihet. I de flesta av de länder som Rom erövrade fann man och tog med sig hem en gud eller gudinna som man tyckte kunde tillfredsställa något behov som de inhemska gudarna inte klarade av. Den egyptiska gudinnan Isis kom därför till Rom och hennes religion spreds sedan norrut, faktiskt ända till England. De kristna nekade att fira de romerska heliga festdagarna, de ansåg att "du skall inga andra gudar hava jämte mig" Att som invånare i Rom inte fira Jupiter och de andra romerska gudarna och gudinnorna på deras helgdagar var en skymf mot staten Rom och bland annat därför hatades de kristna.

Fadern, Sonen och Modern blev Fadern, Sonen och den helige Ande. Modern Maria som fött Kristus på det normala sättet "tvättades ren" några århundraden senare. Hon blev gravid utan att behöva ha med en man att göra. Dessutom försökte påven under många århundraden att inte låtsas om den Jungfru Mariadyrkan som från 1300-talet spreds över världen, men först 1854 och senare 1950 togs hon upp i den katolska kyrkans trosartiklar.

Snart är det julafton. Veckorna före lämnar egentligen ingen tid över till att fundera över vem vi ställer till allt det här besväret för. Men varför inte stanna uppen stund och tänka på den lille gosse som föddes i Jerusalem på julafton, enligt almanackan. Själv har jag i många år undrat om Jesus Kristus verkligen har funnits, eller om det är en fantasifigur. Jag bestämde mig för att när jag fick tid över skulle jag forska i saken, det måste ju ha funnits någon i de icke kristna länderna Rom, Grekland eller Egypten, som sedan länge hade skriftspråk, som skulle ha nämnt Jesus.

på folks prat kastade han över skulden på andra och straffade nämligen på det mest utstuderade sätt de för sina skändligheter hatade människorna, som allmoget kallade kristna. Dessa människor har detta namn efter Kristus, som under Tiberius regering avrättades under landshövding Pontius Pilatus. Således blev denna fördärliga övertro för tillfället undertryckt, men bröt senare åter ut inte bara runt om i Judéen, där den först hade uppstått, utan också här i huvudstaden där allt avskyvärt och skamligt strömmar in från alla kanter och finner anhängare."

För några år sedan fann jag att den romerske historieskrivaren Tacitus (ca 55-120) i sina årsberättelser nämner Jesus under år 64 e.Kr. (då han själv var i nioårs-åldern). Nero var då kejsare och en stor brand förstörde nästan hela staden Rom. Nero gjorde allt han kunde för att hjälpa det drabbade folket och lät bygga upp staden igen, men trots det anklagades han för att ha anstiftat branden. Tacitus fortsätter:

Författarinnan Marianne Fredrikssons nya roman "Enligt Maria Magdalena" behandlar Jesus som en normal man, som fötts av en helt vanlig kvinna, Maria. Från de få fakta som finns har Marianne Fredriksson skapat personligheter som hon kan tänka sig vara relevanta. Hon beskriver också hur efterföljarna till Jesus började skapa en religion som bättre passade deras syften. Förändringen fortsatte under flera århundraden, och blev så småningom den religion vi har idag, en kvinnofientlig religion där

Kristendomen kom inte till Sverige förrän på 1000-talet och blandades med den asatro som då fanns. Jag undrar om inte skinkan härstammar från gudinnan Frejas gris Särimmer som äts upp varje dag, men nästa dag var hel och kry igen. Lutfisken kanske är en rest av den katolska fastan före jul, då man inte fick äta kött. Jultomten Sankta Klas var ursprungligen helgonet Sankt Nikolaus och han blev vanlig först i slutet på förra århundradet. I början på 1900-talet kom julgranen till alla hem. Övriga "mästen" kommer från olika håll vid olika tidpunkter. Intressant att filosofera över i dessa tider, när vi rusar omkring för att skaffa alla de tillbehör som hör till en "traditionell" jul.

Ingegerd Wedin, som önskar alla Veckobladets läsare en God Jul och ett Gott Nytt År.

Öppet brev till styrelsen för Länstrafiken i Malmöhus län AB

Du stjälar vår tid, Länstrafiken

Du Länstrafiken ... Du kanske inte vet om eller längre vill kännas vid, att vi är gamla kompisar du och jag. I ungefär ett decennium har vi på bussarna mellan Lund och Malmö umgåtts vardagligen. Visst har vår vänskap varit utsatt för påfrestningar. Så är det ju alltid kompisar emellan, men jag har tyckt att du varit ganska schysst. Du står ju för ett miljövänligt transportsätt och skulle kunna utgöra ett av huvudalternativen till den miljödödande bilismen.

Men du, nu i höst har det inträffat en del saker som gör mej förbannad på dej. Urförbannad! Jag börjar tro att du egentligen inte bryr dej om mej. Du har helt enkelt börjat att stjäla för mycket av min och mina medresenärers tid. Dessutom tror jag att du inte har riktigt koll på vad som händer i det dagliga resandet. Jag ska berätta tre exempel, samtliga från en och samma linje, så kanske du börjar på att fundera och kanske rentav *agera*.

Exempel 1: Vart tog bussen vägen

971202. Kall vinterdag vid Södervärn i Malmö. Buss 170 mot Lund (via Linero) ska enligt tabell avgå 17.10. Ingen buss 170. Men en buss som är märkt 171 kör in till hållplatsen. Buss 171 ska gå 17.15. Förfrågan till busschaufför: var finns buss 170? Svävande svar. Buss 171 går ca 17.11. *Samtidigt* försvinner den på monitorn blinkande avgången för buss 170. Förvirring bland resenärer: *Var det trots allt buss 170 som gick?* 17.15 kommer ny buss 171 in. Förfrågan till chaufför om buss 170. Svar: vet ej. Föraren försöker ringa till den fyra minuter tidigare avgångna buss 171. Inget svar. Inget svar från trafikledning heller. Förfrågan till bussförare: har ni ingen trafikledning? Svävande svar igen. Fortfarande kl 17.27: inget spår av buss 170. En del resenärer tog buss 171 kl 17.15 (som på grund av förvirringen avgick 7 min. försent), andra chansade på att buss 170, avgång 17.10 så småningom skulle

materialiseras. *Resultat:* förvirrade, frusna, arga, för sent hemkomna resenärer - en del t.o.m. *mycket* för sent hemkomna. Vi är många resenärer som fortfarande undrar: vad hände med buss 170 denna dag. Har du en aning, Länstrafiken?

Exempel 2: Bussen med egen tidtabell

Oktober/november-97; Linje 170, avgång 7.00 från Lund mot Malmö. Tidtabellsenlig ankomst Södervärn: 7.47. I 80% av avgångarna under dessa månader ankommer bussen mellan tre och ibland upp mot 12 minuter försenad. Jag vet inte om du tänkt på det, Länstrafiken, men för de resenärer som i Malmö ska vidare med stadsstrafiken kan tre minuters för sen ankomst innebära upp till en halvtimmes för sen ankomst till jobbet. Aldrig någon förklaring, aldrig någon ursäkt för förseningarna. För egen del har jag räknat ut att jag under två höstmånader i genomsnitt per förseningsdag förlorat 13 minuter

beroende på att jag tvingats ta en senare stadsbuss än beräknat. Sammanlagt 6.5 timme förlösad tid på två månader! Den kan du aldrig — ens om du mot förmodan skulle vilja — ge mig igen, Länstrafiken!

Exempel 3: Bussen som inte ville stanna

Höstmorgon: Väntan på buss 170 — avgång Lund C 6.05 — på Dalbyvägen. Föraren bara kör förbi hållplatsen, utan så mycket som en sidoblick mot den vilt vinkande väntande. OK, jag har berättat detta för dej förut, och du har bett om ursäkt. Jag har accepterat din ursäkt, men när nya oförrätter samlas, väcks de gamla lätt till liv igen.

Du har nu fått tre exempel. Jag kunde ge flera, för att nu inte tala om hur lång listan skulle bli om *alla* resenärer som drabbats av din nonchalans och ointresse skulle skriva ner vad de råkat ut för.

Economic man orsakar socialt kaos

–Idag finns det ca 70 professorer i nationalekonomi i Sverige och en minimal ekonomisk tillväxt, medan det på 60-talet bara fanns några enstaka professorer i nationalekonomi och en tillväxt på 6-7%. Vilka slutsatser skall vi dra om nyttan av nationalekonomi utifrån dessa samband?

Med ovanstående fråga inledde Bo Rothstein förra veckan sitt inlägg i en debatt på AF under rubriken "Är nationalekonomi en nyttig samhällsvetenskap"? Debatten anordnades av en organisation kallad Minyen Agenda och debattörer var Fredrik Andersson, fil dr i nationalekonomi, och Bo Rothstein, professor i statsvetenskap och f.d. Veckoblad-redaktör. Publiken tyckte huvudsakligen bestå av unga manliga nationalekonomer, och debatten utgick från neoklassisk nationalekonomisk teori.

Den osynliga handens princip

Fredrik Andersson representerade JA-sidan i debatten och framhöll således det nyttiga med den nationalekonomiska vetenskapen. Han pekade exempelvis på det för samhället nyttiga i att nationalekonomisk teori bidragit till att förklara prisbildningsmekanismen och visat att priser i en marknadsökonomi är effektiva bärare av information till både producent och konsument

– Teorin om economic man är också en viktig del av teorin, där människan ses som en rationell maximerare av egennytan. Detta rationella agerande kommer enligt teorin att leda till ett effektivt samarbete mellan människor och därmed till det mest effektiva för hela samhället. Samarbetet kan alltså komma till stånd utan att lagar och avtal måste reglera relationerna mellan människor, fortsatte Fredrik sitt inlägg i debatten. Den osynliga handen styr utan ineffektiv och kostsam byråkrati.

Goda råd blev dyra

–Nationalekonomerna har bidragit till en rad misslyckande i de senaste årens politik, påpekade Bo Rothstein som representerade NEJ-sidan i debatten. Den misslyckade överbyggningspolitiken och det katastrofala försvaret av kronan byggde på råd från nationalekonomer. Nationalekonomerna felbedömde de s.k. dynamiska konsekvenserna av skatteomläggningen och underskattade grovt effekterna av valutans avreglering. Nationalekonomerna är också delansvariga för nedrustningen av den offentliga sektorn, eftersom den nationalekonomiska neoklassiska teorin ser välfärdstaten som ett hinder för tillväxt. Ekonomernas råd till politikerna kan knappast sägas ha bidragit till en positiv utveckling i dagens

samhälle.

Economic man paradoxal

– Förutom dessa tillkortakommande som vägvisare i dagens ekonomiska politik, ifrågasätter jag också ett av grundantagandena i den nationalekonomiska teorin, nämligen antagandet om *economic man* och de konsekvenser, som detta antagande enligt teorin leder till, fortsatte Bo Rothstein.

– Ett av antagandena är ju att det är rationellt att agera utifrån strikt egenintresse och att detta skulle leda till nytta för hela samhället. Den osynliga handen skulle styra

Economic man-miljöskadad?

allt till det bästa. Ett rationellt agerande i strikt egenintresse betyder ofta att agera bedrägligt. I en situation, där man misstror motparten i agerandet är ett bedrägligt agerande ofta det mest rationellt egennyttiga och i sådana fall skulle vi få samhällen av maffiakaraktär, där nästan alla förlorar. Förutsättningarna för att ett rationellt egoistiskt agerande skall leda till fördelar för alla parter inträder bara när man kan lita på motparten i transaktionen. För detta krävs pålitliga rättsinstitutioner och okorrumperade förvaltningar, där människor inte kan köpas för pengar. Något slags tillit eller solidaritet människor emellan tycks alltså vara förutsättningen för att agerandet i teorin om economic man skall fungera och leda till ett effektivt samarbete. Därmed faller väl ett viktigt fundamentet i teorin? I teorin om economic man ingår ju knappast tillit?

Blandeconomic man

En annan invändning som Bo Rothstein tog upp gäller det faktum att människor i praktiken inte tycks styras av enbart egenintresse som teorin om economic man hävdar.

Fredrik Andersson hävdade, som försvar för teorin om economic man, att människor kalkylerar in i framtiden och räknar med att få något tillbaka om man samarbetar. Samarbetar jag idag, så samarbetar

du i morgon. Även i det skenbart solidariska finns alltså egennytta inräknad i framtiden.

Efter hand som debatten framskred närmade sig parterna varandra. Bo Rothstein trodde att samhället till stor del kan styras av de marknadsekonomiska principerna om vinstmaximering, men måste kompletteras med institutioner som bygger på normer och moral, den synliga handens princip, och Fredrik Andersson menade att detta sätt att resonera är förenligt med modern institutionell nationalekonomisk teori. Någon omröstning om ja eller nej på frågan "Är nationalekonomi är en nyttig vetenskap?" blev efter denna försoning knappast aktuell.

I debattens slutskede hade alltså debattörerna enats om att economic man modellen inte löste alla samhällets problem, utan de såg också institutioner byggda kring normer, moral och tillit som nödvändiga delar i ett samhälle.

Både publikens och debattörernas pannor lades i djupa veck när frågan om hurde moraliskt nödvändiga principerna och samhällsnormerna skulle kunna upprätthållas kom upp till diskussion. Vilka religioner eller ideologier måste samhället byggas upp kring för att detta moraliska, för människan helt främmande sätt att agera, skulle kunna upprätthållas?

Människans moral biologiskt bestämd?

Den moderna beteendevetenskapliga forskningen kanske skulle kunnat bidra med något av svaret.

Kanske är det så att empati och solidaritet inte alls är främmande för den mänskliga naturen? Vi människor tycks ha en medfödd förmåga att signalera och avläsa känslor hos varandra. Våra närmaste släktingar bland primaterna visar tydliga exempel på empatiskt beteende. Modern psykologisk forskning stöder teorin om att empati är en egenskap som är biologiskt förprogrammerad, nyttig för gruppens överlevnad och baserad på modern evolutionspsykologisk teori. Empati och moraliskt beteende skulle alltså inte vara främmande för den mänskliga naturen och behöva inplanteras med hjälp av religion eller ideologier. Om grannen mår dåligt så mår man själv dåligt. Kanske ligger det i egenintresset att grannen mår bra?

Ett samhälle som organiseras utifrån människans naturliga förmåga till inlevelse och medkänsla för medlemmarna i den mindre gruppen, skulle kanske bidra till att denna solidaritet fortplantas till att gälla medlemmarna i hela samhället. En annan sak är att denna biologiskt nedärva förmåga till empati kan skadas av den miljö man växer upp i. I ett samhälle som bygger hela sin struktur på konkurrensens, storskalighetens och egen nyttans principer får dessa naturliga band och känslor mellan människor naturligvis sina törnar. Kanske är economic man en stackars miljöskadad varelse?

Sm

Om jag

var generaldirektör för SJ

skulle jag låta det utgå en order

till samtliga lokförare

att hastigheten må nedbringas med 10%

när tågsättet framföres

genom särskilt sköna

landskap och med 25%

inom landskapet

Skåne

Ur nattens

alla sängar

sipprar

kvindandet

från alla som

aldrig smakat

hummer

aldrig fick en

chefsmodul

aldrig blev

bjudna till

jubileumsmiddan

i Blå Hallen

alla som

hade allting

med sig men som

missade tåget

Dikter från Shorts

av Ingrid Sjöstrand

I strandkanten

För att få perspektiv på Lund har kåsörerna dragit sej tillbaka till Eslöv. Dock inte alltför långt. Om det inte var så kallt i vattnet kunde de doppa fötterna i gränsälven. Snett bakom ångar det mäktigt från sockerbruket, till vänster dånar godstågen fram på stambanan.

Grr: Jag förstår mej inte på folk som vill ha bort godstågen från Lund. Få saker påminner väl så mycket om en lockande yttervärld som tåg som rusar igenom utan att stanna. Och nattetid, när bakgrundsbruset har dämpats, är det en känsla som kan delas av halva stan. Än så länge, vill säga. Snart har de väl kastrerat hela ljudupplevelsen med sina bullerskärmar.

Lucifer: Och de som bor vid motorvägarna ska förstås erinra sig någon roadmovie, läsa sin Kerouac och känna suget? Buller är buller, det går att mäta och ska inte romantiseras bort! Men visst är det löjligt med allt snack om godsspåret – herregud det finns knappt en svensk stad där inte järnvägen går rakt igenom. Spåren har väl legat där i mer än hundra år och fastigheter och boende har anpassat sig. Själv fascinerar jag mest av tågmotståndarnas metoder för opinionsbildning. De måste ha kommit över nån gammal Kominternhandbok från trettiotalet. Bara namnen: Tåggruppen och Banbrytarna!

G: Några av dem måste flytta eller får tomtens kapad när nya spåret kommer, och det kan väl svida även om Banverket betalar syndigt bra. Så de är i sin fulla rätt att klaga — och sen skulle politikerna skita i dem, för det är deras uppgift att se till allmännyttan och den är solklar i detta fallet. Men vad gör Lunds kommunalpolitiker? Jo, målar in sej i ett hörn genom att koppla ihop dubbelspåret med godstågen genom stan. Det hedrar sannerligen inte socialdemokraterna, miljöpartiet och vänstern att de låter sej manipuleras på det sättet. Vi har ju snackat om detta ämnet förr och jag skulle kunna hålla på ett par timmar. Men har du nåt nytt på hjärtat?

L: Ja, det finns ju en värld utanför Lund också, t.ex. ett Europa. Jag ska väl bespara dig allmänt gnöl om EU men man kan ju häpna över vad som utspelas nu. Jag menar då valutaunionen, tanken att man ska ha gemensam valuta utan att ha en gemensam politik, en gemensam stat. Det är att spanna vagnen framför hästen och kan bara gå åt helvete.

G: Nu i januari ska jag ut och tåggluffa. Du vet väl att luffarkortet

för vuxna med giltighet i hela Europa kommer tillbaka? Jag kommer att besöka minst tjugo länder och kommer alltså att ha fickorna fulla med grus när jag är tillbaka i Lund, småmynt till ett sammanlagt värde av flera hundra kronor som sen bara blir liggande i en bruk. Gemensam valuta, det är bra för vänligt folk. Sen får vi bara hoppas att den gemensamma staten inte dröjer för länge, den heller.

L: Gemensamma demokratiska stater kräver gemensam kultur, gemensamt språk. Har du aldrig hört hur det gick för Sovjetunionen? Nej, EMU fick vi för att Mitterand skulle gå med på att Tyskland återförenades och det kommer att explodera efter något år, där är vi eniga Milton Friedman och jag. Och när vi nu ändå talar om dålig politik är det väl lika bra att ta upp Nato-utvidningen. Jag kan inte se den annat än som en missriktad och provokativ åtgärd. Det kalla krigets segrare ska riktigt förödmjuka den besegrade och ställa sina allierade trupper ända in på Rysslands gränser. Om det är så angeläget för Nato är ju allt det här snacket om en ny fredlig era bara bullshit. Och sen tycks det bli balternas tur. När blev utvidgade militärallianser något bra för freden? Fan tar sossarna om de utöver EU också ska lura Sverige in i Nato!

G: Om nu demokratiska stater förutsätter gemensamt språk får vi genast avsondra lappmarken och Pajala kommun! Och om inte Mitterand funnits hade man varit tvungen att uppfinna honom. Jag menar, i linje med min vulgär-ekonomistiska livsåskådning, att produktivkrafternas utveckling tvingar ihop de europeiska småstaterna, precis som på Marx tid. Också när det gäller försvaret är småstaternas tid förbi, de hänger inte med i utvecklingen. Det senaste var ju att svenska försvaret brände nån miljard på ett datasystem som inte fungerade.

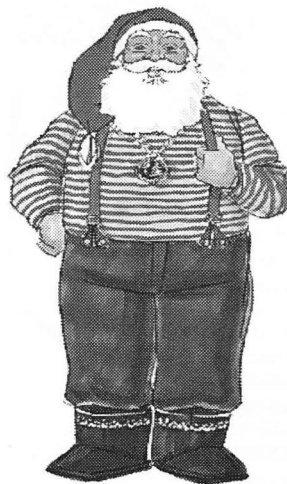
L: Det finns inte ett militärt försvar som inte har bränt någon miljard på datasystem — det går tretton skandaler på dussinet i det amerikanska försvaret. Det vanligaste är av typen leverans av en skruv som skulle ha kostat 25 öre men som General Motors tar 188.50 för. Militärer har aldrig kunnat handskas med pengar och när de sen backas upp av politiker som Anders Björck eller Metallfacket på Saab i Linköping så öppnar sig de svarta hälen.

Fast jag måste säga att det är tråkigt för en gammal kustartillerist som jag att höra att vapenslaget ligger illa till efter den under senare år utbrutna freden. Å andra sidan kan man glädja sig över de hackerplutoner som förväntas komma till stånd. Det är lätt att

tänka sig stämningen på luckan, lite lönnfeta killar med hästsvans som sitter och kakar pizza och dricker Coke. Motsvarande i hemvärdet blir förstås att de får jobba med Basic på gamla ABC 80-maskiner.

Krig och konflikter förresten — det lär vara hårda tag mellan gående och cyklister på Lilla Fiskaregatan?

G: Det är bara en delaspikt av ungdomens förfall och förborgerligande. Vi som sen sextitalet är präglade av solidaritetsföreställningar försöker gå på sidorna och cykla i mitten, men de unga försöker bara optimera sin individuella framfart och då blir det

kaos. Jag tvivlar på ungdomen. Inte kan de huvudräkning heller!

L: Nej, jag har ju förstått att många heller inte kan spetsa en gåspenna eller betsla en häst. Var ska det sluta?

G: Försök inte skämta bort ett allvarligt samhällsproblem! För övrigt är det nog fler unga som kan betsla en häst nu än nån gång sen 1800-talet. Alla tonårstjejer har ju varit på åtminstone två ridläger. Vart du än kommer utanför stan så nog står det ett par kusar i en hage. Det talas ju mycket om den goda jorden så här i översiktsplanetider, men vad jag förstår används en betydande del av den för att producera hästfoder. Frågan är om sånt bör vara en hjärtesak för vänstern.

L: När man hör någon tala om "den goda jorden" finns det all anledning att se upp. Det vanligaste är väl att det är någon som är betald av LRF, eller också är det någon någon romantisk och lättlurad stadsbo som tror att lyckan står att finna på ett småbruk i Lövestadtrakten eller möjligen i ett radhus i Torna Hällestad.

G: Apropå Torna Hällestad så bor ju vår gamle bekant Tapio Salonen där. För bara ett år sen förekom han flitigt i medierna med sina eländesbeskrivningar men nu är det tyst. Arbetslösheten minskar och optimismen ökar, precis som Göran Persson spådde. Det drabbar uppenbarligen oss i vänstern som trodde att lågkonjunkturen skulle vara evigt och la upp vår propaganda därefter. Nu får vi i stället hoppas att de stigande förväntningarnas missnöje hinner byggas upp till före valet så att vi profitera på klassiska köfrågor: bostäder, dagisplatser, studieplatser och sånt.

L: Tapio blev ju snabbt en ledande forskare på det socialpolitiska området och det är lite väl snabbt att kalla det eländes-skildringar. Men visst har det vänt och Göran Persson har väl aldrig hycklat med hur planeringen var: tre hårda år med nerskärningar och sen ett valår när tyglarna skulle kunna släppas. Men håller det tiden ut? Den asiatiska krisen nu är inte att leka med. Jag tycker det verkar kunna bli en riktigt klassiker, en sådan som Marx talade om som återkommande under kapitalismen. Kommer också den svenska ekonomin att få asiaten?

G: För det första tror jag inte det. USA:s ekonomi är så stark att det väger upp mer än väl. För det andra: även om det skulle bli kris så vill väljarna inte höra talas om sånt. De har fått nog. I riksvalet får vi lita till Gudrun Schymans personliga dragningskraft. Här i Lund har vi kanske ingen sån karismatiker, fast ändå, varför inte köra fram Märten Dunér efter hans insatser nu när stan skulle bli sälja Grand? Vad jag förstår företräder han den nyinstitutionella skolan, dvs. utveckling förutsätter klara och pålitliga spelregler, och det tror jag kan vara ett vinnande grepp. Påminner lite om lag och ordning.

L: Där kan vi enas. Hade någon förutspått för tio år sedan att Rune Linder och Märten Dunér skulle bli ett radarpar i fastighetsbranschen hade jag aldrig trott det och det vittnar om långt driven flexibilitet. Och han är inte så dålig på saxofon heller, lite i klass med Bill Clinton på hans instrument och han var ju en riktig valvinnare. Men vi kanske ska sluta med jämförelsen där. Hur som helst, God Jul och Gott Nytt valår, än en gång ska vi väl kunna leverera batalj i september. Hur många procent får Vänsterpartiet i riksdagsvalet? Vad heter vår partiledare i februari?

Grr öppnar munnen, men svaret drunknar i mullret från ett godståg med dubbla lok och 46 lastade ammanniavagnar som accelererar upp för Håstadbacken. Marken vibrerar. Det är goda vibrationer.

Till jultraditionerna i Skåne hörde länge att läsa något nytt av Piraten. Det har grävts en del i hans kvarlåtenskap, men det börjar grina tomt – Piratensällskapets senaste årsbok har nu senast fått återge hans gamla brev. Och kvaliteten på det nypublicerade har inte alltid hållit måttet. Vi har valt att i stället ta upp en klassiker, ursprungligen publicerad i Skånska Dagbladets julbilaga 1953. D.v.s. dess autenticitet har väl aldrig piratlagts – Piraten behövde ibland snabba pengar och publicerade sig då på udda och oväntade ställen, inte sällan med användande av lätt beslöjade pseudonymer. Vad gäller copyright och sådant tycker vi inte att det är nåt att tala om så här i juletid. God nöje!

Dubbelspel

Av F. Nilsson

Julstormen 1947 hör väl inte till de mest omtalade, men i Gärds och Albo härad var den inte att leka med. Stora vägen ner mot Brösarp var stängd i två dagar och i Everöd stod morgontåget infruset ända fram till nyår. T. och jag var på 60-årsjuletre den tredje dag jul hos Sjögrens på Eketorp vid Degeberga, och det blev ett gille som kom att vara i ett helt dygn innan vi var hemma igen. Det var ingen stor olycka, där var mat så det räckte och mycket annat också. Det började snö redan på eftermiddagen men under kvällen tätnade det allt mer och när så östan tog i blev det inkvartering. När snön fyrer i Debergatrakten är det klokt att hålla sig inne.

Nåväl, det blev sent på kvällen och sömnen i soffor och fåtöljer blev efter förhållandena god och en livlig frukost följde – det var inte tal om att ge sig ut. Men framåt eftermiddagen var de flesta samtalsämnen uttömda och en viss leda satte in. Kortlekarna blev räddningen, det blev två priffegång och ett med bridge. Kortspel ligger inte för mig, men ett parti schack då och då har jag inget emot.

Bland gästerna, nerrest från Göteborg för att fira jul i Skåne och hastigt inbjuden som nästkusin till frun i huset, var advokaten Ernst Lidholm. Vi hade känt varandra flyktigt i Lund under studietiden, han var några år yngre än jag och och vi hade rört oss i skilda kretsar. Men så mycket visste jag att han var en god schackspelare, ja mycket god. Hans schackintresse var som jag mindes det starkt och ihållande – åtminstone ett par år i Lund lade han på att spela schack. Man såg de spelarna ibland på Aten eller Håkanssons, alltid vid sina bräden och speciellt har jag kvar en minnesbild av Gösta, matematiker och kemist, alltid med en svart, lite flottig basker på huvudet, sommar som vinter, ute som inne.

Själv flyttade jag från Lund tidigt, men jag visste ju att Ernst hade blivit klar med sin jur.kand. på tjugotalet, suttit ting uppe i Östergötland och sedan kommit in som yngre partner i en välrenommerad advokatbyrå i Lund. Sitt schackintresse hade han kvar och en bit in på trettioalet blev han ordförande i Skånes Schackförbund. Jag visste, kort sagt, att jag knappast skulle bli en jämbördig motståndare till honom vid brädet, men eftermiddagen var lång och han verkade också stå utanför priffegången. Jag propoerade ett parti.

Han såg mig rakt i ögonen och sa:

– Jag spelar inte schack. Har inte gjort på snart femton år. Beklagat!

Jag måste ha sett häpen ut – i så fall inte så konstigt, han var för mig evigt en schackspelare. Kan man sluta spela schack? Men det blev inte mer sagt, jag hittade en bok och sen var jag ute ett tag och hjälpte till att skotta rent vid trappor och uppfarter på gårdsplanen. När jag kom in skulle jag ta en kopp kaffe i köket och där satt Ernst och nu var han lite mer meddelsam.

–Ja, jag förstår om du undrar. Det är det fler som har gjort! Jag har aldrig sagt till nån varför jag inte spelar mer. Men jag ska faktiskt berätta. Jo, det var något av de där åren, 34 eller kanske 35 när Aljechin och Capablanca turnerade i Europa. De skulle ju försörja sig – de hade rätt dyra vanor, cigarrer och sånt menar jag, och så for de runt och spelade. De bjöds in av nån schackklubb, spelade simultanschack nån kväll, spelade på dörren inför stor publik en annan och en tredje drack de konjak och spelade med varandra på hotellrummet. Det var nog ett friskt liv. Minns du Gösta, matematikern, han med baskern?

–Jo, mycket väl, han glömmes man inte i första taget. Du menar att han spela mot nån av dom?

– Han spelade mot bågge och det samtidigt, och det är det jag ska berätta. De blev inbjudna här till Lund och Malmö och bodde i Lund, det var i februari, det minns jag, det var rent förbannat med snö och jag var med dom på Håkanssons. De blev bjudna på fastlagsbullar, de hade de aldrig fått förr.

– Hur gick det?

– Aljechin fick gräde i mustaschen, han blev lite förargad när vi skrattade, det minns jag.

– Jag menar när Gösta spelade?

– Lugn, lugn, jag kommer till det. Det var så att Gösta var skyldig Adlercrantz – ja du minns väl honom – 4000 riksdaler, det var mycket pengar på den tiden. Han hade förlorat det inte på schack utan på poker och du vet spelskulder är hederskulder. Nåväl, nu slog han vad om 4000 riksdaler – kvitt eller dubbelt alltså, att han, Gösta, skulle i spel med stormästarna vinna över åtminstone den ene eller få remi mot båda. Och han sa att han var inte främmande för att spela mot dom samtidigt. Simultan mot världens då kanske främsta spelare!

– Friskt vågat, får man säga!

– Ja, det var ju ingen som trodde att han hade en chans. Till mig sa han att han hade kommit på en ny variation på sicilianskt som han trodde på, men det vet man ju att det sällan blir nåt av sånt, det snackas ju mycket. Alltnog, nu gällde det bara att få Aljechin och Capablanca med på det hela, men de hade en ledig kväll dan efter att de hade varit i Malmö och spelat simultan mot tjugo vardera på Hantverkarförningen och nästa dag skulle de till Oslo. Och via oss i schackklubben erbjöd Gösta nu dem var för sig ett vad om 500 dollar för vinst eller förlust – vi visste att de ville ha det i dollar.

Det avgjorde saken – de nappade. De var ju de främsta stormästarna i världen då, bågge gamla världsmästare – vad skulle en amatör som de aldrig hade hört talas om ha för chans mot dom? Det skulle väl vara lättförtjänta pengar.

– Blev det av?

– Vi kom upp på Grand där de bodde och hade tänkt försöka ha det i ett av uppackningsrummen, så att vi kunde vara lite fler kamrater i klubben som följde matchen, men Gösta hade tatt reda på att direktionen var emot spel och dobbel i offentligheten så att det var bäst vi var på deras rum, var och en i sitt. De var ju känsliga typer och ville inte bli störda när de tänkte och där var ingen plats till publik. Och Gösta ville inte ha något springande i dörrarna, annat än han själv som ju fick gå emellan rummen. Men vi ville ha vittnen som såg att allt gick korrekt till så Adlercrantz installerade hos Aljechin och jag hos Capablanca. Och så drog vi lott ordentligt: det var ju inte mer än rättvist att han skulle få spela vitt mot ene och svart mot den andre och det blev svart mot Aljechin och vitt mot Capablanca. Så körde vi igång.

– Hur var det?

– Det blev en pärs, mest för mig som var tvungen och sitta hos Capablanca. Han rökte ofantliga kubanska cigarrer hela tiden, jag fick ont i huvet med en gång och ville öppna fönstret, men det ville han inte gå med på, han tålde inte drag sa han.

– Men matchen?

– Jo det blev en kungsgambit mot Capablanca, så gick det med de sicilianska varianterna! Det var lite oväntat, det var det, men det glömdes man ju snart. Det blev en mycket spännande match. Gösta spelade som en gud, jag hade aldrig trott honom om nåt sånt. Han gjorde ett damoffer i 32:a draget som var det med mest utstuderade jag har sett, Capablanca antog det och det skulle han inte ha gjort. I fyrtionde draget var saken klar, Gösta hade min själ vunnit över Capablanca. Och när vi kom ut i korridoren var det öppet in till Aljechin och matchen var över där också. Men där hade faktiskt Aljechin vunnit, så nån måtta var det ändå på Göstas framgångar. Ja, Capablanca fick ju plocka fram fem hundradollarsedlar och det gjorde han ur nån sorts extra livrem som han hade under byxlinningen. Gösta tog emot dem, men han skulle ju betala lika mycket och med en flott gest gav han dem till Aljechin. Då la jag märke jag en rätt så lömsk blick från Capablanca, som om han tyckte det var nåt lurrt, men herregud, det var ju överenskommet så. Men han var väl inte så van och förlora tänkte jag. Och Adlercrantz sa att nu var lånet kvitt, och han hade med sig skuldsedel faktiskt och rev den inför våra ögon.

– Gick ni och firade?

– Nej, Gösta sa att han var trött och det var ju inte att undra på. Han bara försvann och faktiskt gick vi var och en till sitt. Det visade sig sen att Gösta hade tagit nattåget till Stockholm samma kväll och jag såg honom aldrig mer i Lund sen – där var stadsbud och hämtade hans pinaler på rummet borta i Tomegatan. Gösta tog emot dem, men hade ordentligt packat ihop dem i flyttlådor dan innan visade det sig, och de skickade det till Stockholm. Det var ju inte förrän under kriget sen som jag träffa honom och vad han då hade för sig det har väl inte kommit fram i ljusten än.

– Det var väl lite konstigt, ville han inte sola sig i åran av att ha slagit Capablanca?

– Nej, du, det blev faktiskt nertystat, du är faktiskt den förste som får höra det här, i alla fall från mig. För jag lovade Adlercrantz att aldrig säga ett ord och det har jag hållit. Aljechin och Capablanca har såvitt jag vet aldrig skrivit nåt om besöket i Lund, och det förstår jag. Men nu när Gösta är död så nu tycker jag att jag kan säga det.

– Ja, vadå?

Vänsterpartiet år 1997

När julen närmar sig brukar det vara tid att se tillbaks på det gångna året, skriva verksamhetsberättelser och göra summeringar, ibland också att göra planer för framtiden. Här tänker jag dock inte ge någon verksamhetsberättelse, utan istället skriva ner några spridda tankar om året som gått och kanske något om framtiden. Partiets arbete i Lund domineras av kommunalpolitik och därmed att inom en majoritet hålla ekonomiska ramar och syssla med kommunal förvaltning nära verkligheten, men ofta långt från ideologi och spännande politiska ställningstaganden. Vi samarbetar med två andra partier och kan naturligtvis inte själva bestämma politiken inom majoriteten, men vi har ett rimligt inflytande. Jag måste också poängtera att samarbetet går bra, förvånansvärt bra.

Många av våra medlemmar tycker kanske att vi blivit lite för mycket kamrerer, förvaltare och för lite ideologer. Här kan man förstås se en motsättning mellan praktisk samarbetspolitik och långsiktiga visioner. Men dessa båda saker går faktiskt att förena, motsättningen finns bara om man tror att man endast kan välja det ena, samarbete eller visioner. Låt vårt samarbete styras av visioner! Ska vi vara lite självkritiska har nog det praktiska arbetet tagit så mycket av vår kraft att det långsiktiga ideologiska arbetet har kommit lite i bakgrunden. Under året har vi dock från styrelsens sida försökt få igång en ideologisk diskussion i partiet. Vi har behandlat sådant som socialism

idag och visioner om det framtida Lund, bland annat vid behandling av trafik och översiktsplan.

Måste vi avstå från egna visioner och ideer om hur vi vill ha ett framtida samhälle, bara för att kunna vara med att påverka vår vardag på kort sikt och tillsammans med andra partier förvalta kommunen? Nej jag tror inte det. Naturligtvis bör vi ha våra egna långsiktiga mål som vi kämpar för att uppnå. Det har säkert också övriga partier. Styrda av dessa våra visioner och ideer ska vi naturligtvis samarbeta med dem som i viss mån har likartad syn som vi i många frågor, även om det finns rätt stora skillnader i andra frågor. Således vi bör utveckla vår långsiktiga politik, ha ideologiska diskussioner och inte bara på kort sikt göra så gott det går. Dessutom ska vi arbeta i nuet och i verkligheten för att få ett så bra resultat som möjligt även nu. Detta kräver naturligtvis samarbete och med för att vi inte kan bestämma själv, å andra sidan utan samarbete får vi inte vara med och påverka särskilt mycket.

Inför det kommande året, valåret, fortsätter vi med vårt kommunala arbete, samtidigt som jag hoppas att det ideologiska arbetet ska kunna fortsätta i en högre takt än hittills. Slutligen en synnerligen verklighetsnära praktisk detalj som vi ordnat under det gångna året, en detalj som jag tror ska hjälpa oss i vårt arbete under valåret. Detta är att vi nu har en partilokal som är trevlig och minst sagt centralt belägen.

Göran Fries

Kommunala vetot ifrågasatt

VB har nyss haft en debatt mellan Karin Svensson Smith (opponent) och Maggie Mikaelsson om vänsterns stöd till den nya miljöbalken. I förra numret återkom Karin med kritik, medan Ann Schlyter refererade parti-styrelsens behandling av frågan.

Karin (liksom både de miljö-auktoriteter hon åberopar och vissa miljöorganisationer) har haft flera invändningar mot den nya lagstiftningen, men det kommunala miljövetot har ukristalliserats som den stora stridsfrågan.

I senaste VB refererades också mötet i Lund med Lars Ohly, där han rätt utförligt tog upp miljöbalken. Och att han delvis fick stöd i debatten vad gällde det kommunala vetot, bl.a. av Göte Bergström.

Jag håller med Göte, Lars och Maggi: det är inte självklart positivt med ett miljömotiverat kommunalt planmonopol i planfrågor.

Jag tänker, kanske föga förvånande, på de aktuella spårfrågorna i Lund. Nya miljöbalken säger att en spåranslagning om minst fem kilometer är av riksintresse och kan inte stoppas av en kommun. Väst kustbanan mellan Skåne och Göteborg är cirka tretti mil och faller självklart inom den definitionen. Men som vi vet finns det ett antal villaägare

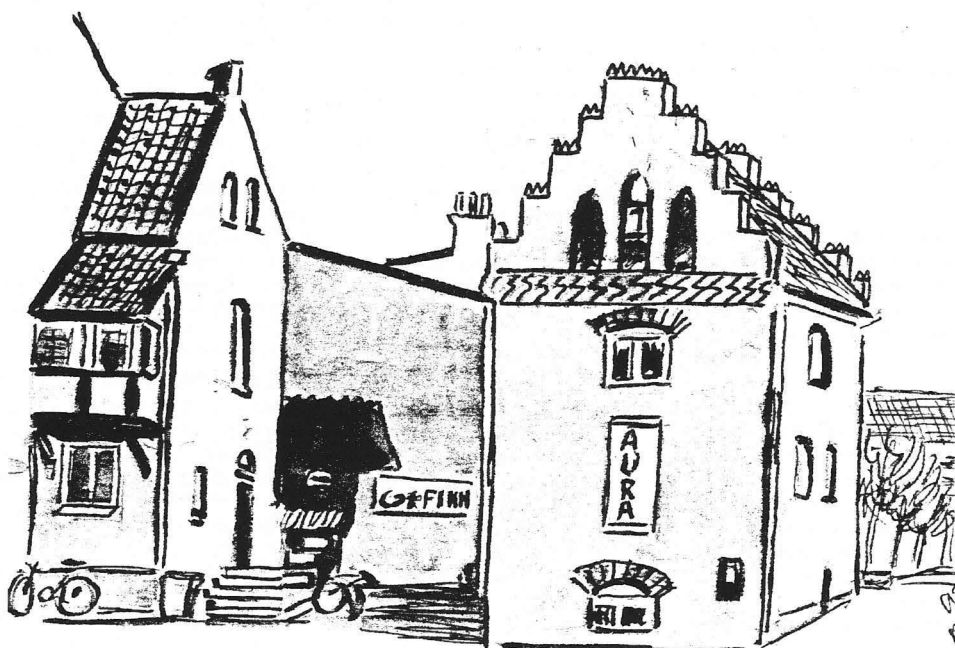
och med dem lierade som vill stoppa dubbelspårsprojektet utifrån sina rent privata intressen och farhågor. Kommunledningens majoritet vill bygga projektet med hänvisning till allmännyttan och det är bra - men har samtidigt sagt att om det inte blir ett separat godsspår kring Lund kommer man att stoppa dubbelspåret med hjälp av kommunala planmonopolet.

Utsatt för denna utpressning faller kanske Banverket till föga. Men det innebär kanske inställandet av en investering någon annanstans i landet som hade varit mer befogad av miljö- och trafikskäl.

Alltså hade det varit bra för den överordnade miljöpolitiken om bestämmandet legat hos en vidsynt statsmakt som kunnat se till de nationella intressena, inte hos en kommunledning som tagit överdrivna hänsyn till marginalväljarna i Gunnesbo.

Och som i Lund är det i övriga landet. Vi får allt större segregation i boendet, och det slår igenom på kommunnivå. Vi får kommuner med utpräglad överklassprofil - Danderyd, Askim, Vellinge och vad de nu heter. Ska de få vältra över trafikprojekten på angränsande fattigkommuner?

Gunnar Sandin

Teckning Göte Bergström

I huset till vänster på bilden ligger Vänsterpartiets nya lokal

Akvariefiskar bortskänkes

Vi har stora yngel av Blå Gurami som vi skänker bort. Vackra, fridsamma fiskar med långa känslspröt. Ynglen kläcktes i april och är nu 5-7 cm. Vi har också massor av bottenlevande harneskmalare, Ancistrus. De är algätare och "betar av" rutorna i akvariet, botten och växternas blad. Ynglen är kläckta i augusti. Behöver du vattenväxter kan vi också dela med oss. Skötselbeskrivning medföljer. Ring Elisabeth & Rune, 046-2115069 för hämtning t.o.m. söndag 21 december. Välkomna!

Tack till Röda Kapellet

för att ni spelade inför fackeltåget för mänskliga rättigheter den 10 dec.

Kristian Walgren

Ny skånsk historia

På 1870-talet skedde en utbyggnad av regionala banor som anslöt till stambanan genom Skåne, skriver Sten Skansjö i boken *Skånes historia*, i höst utkommen på Lundaförlaget Historiska media. Det är inte riktigt. Den som läser vidare i texten ser att de regionala järnvägarna till Helsingborg, Kristianstad, Landskrona och Ystad tillkom redan decenniet innan. Skillnaden är inte helt oväsentlig. 1870-talet var privatjärnvägarnas stora årtionde i övriga Sverige med en väldig topp 1874. Att Skåne låg nästan tio år före i utvecklingen borde vara en poäng för en författare som vill motivera sin bok genom ett lyfta fram provinsens särart.

Skiftande inre gränser

Det är ett medvetet grepp att boken kommer samma år som den diagonala länsgränsen över Skåne har försvunnit. Denna drogs upp 1719. Tidigare indelades landskapet i län av växlande utsträckning som kunde innefatta delar av övriga Skåneland, dvs. Blekinge, Bornholm och Halland. Men Skåneland är ett begrepp med mindre historisk tyngd än Skåne.

I den skånska identifikationen kompletterar Skansjö den administrativa historien med sådant som dialekter, byggnadsskick och matvanor. Framför allt betonar han kulturlandskapet som har utformats genom en kombination av kultur och natur men inte minst det senare, dvs. Skåne med sina bördiga jordbrukslätter.

Den landskapstypen omfattar ju bara en tredjedel av landskapet, främst det sydvästra hörnet med utlöpare åt norr och öster. Detta uppfattar Skansjö på ett över-

tygande sätt som Ur-Skåne, det som så småningom har präglat helheten. Dess geografiska tyngdpunkt ligger nästan kring Lund och författaren hoppar på Uppåkratåget, dvs. teorin att stadens föregångare som landskapscentrum låg vid denna rika fyndplats och inte i det av tidigare historiker utpekade Arendala.

Omrövningar

Sådant är ju ett skäl till att historien måste formuleras om då och då. Omrövningar och nyupptäckter görs både inom själva historieämnet och de sidovetenskaper som varje sammanfattande historik måste bygga på. Skansjö verkar

väl inläst på det nyaste inom granndisciplinerna, t.ex. arkeologi och kulturgeografi. Uppåkratågets rikedom är ju en mycket sen upptäckt. (I sammanhanget kan man beklaga att Staffanstorpsseparatismen lyckades i början av 1970-talet när det var tänkt att lägga samman kommunen med Lund. Där missade man en historisk kontinuitet och Lund gick miste om välbelägna expansionsarealer — se Gunnar Stenssons

VB-skrivier i ämnet.)

Närmast har man anledning att jämföra med Gösta Johannessons sjuttioalsbok med samma titel som Skansjös bok. Den förra var inte dålig, men jag föredrar den senare också för dess behändigare format. Fast jag hade önskat mej så där femti sidor till. Då hade det blivit något så när balans i kronologin. Skansjö motiverar sin knappa behandling av de tre sista seklerna med att Skånes historia då väsentligen sammanfaller med Sveriges, men så stora och särpräglade saker har skett att det hade befogat en utförligare framställning.

Skansjö är specialist på gods och godsbildning, och det är inget fel att det märks i texten. Adels-

ström gjorde indignationsreportage och studentradikaler ur Tage Erlanders generation agiterade under mellankrigstiden. Adelsförtrycket har av andra förklarats som en faktor bakom den *skånska röheten*, som i skönlitteraturen framträder hos t.ex. Hans Alfredson, Göran Palm och Birgitta Trotzig.

Till de historiegrenar som vuxit fram under senare decennier hör mentalitetshistorien, som har fått en svensk företrädare i Peter Englund. Dess allmänna frånvaro är en brist i Skansjös studie.

Som exempel på den skånska särarten nämns där att EU-anhängarna var i klar majoritet i omröstningen härom året. Skansjö tillskriver detta Skånes geografiska läge, närheten till tidigare unionsmedlemmar. Självt tror jag att den förklaringen långt ifrån räcker. Det är inte första gången som skåningarna folkomröstas på ett från nationen klart avvikande sätt utan åtminstone andra: utan den skånska särarten hade Sverige fått alkoholförbud på 1920-talet. Detta och annat tyder på en kontinuitet i opinion och mentalitet, som i sista hand förstås har sina materiella rötter. Egentligen förtjänar detta fascinerande ämne en specialstudie av en historiker, etnolog eller sociolog. Kanske krävs det en person av Börje Hanssens bredd.

Förhoppningsvis klargörs detta innan det är dags att skriva en ny sammanfattande skånsk historia om tjugo år eller så. Till dess klarar vi oss gott med Sten Skansjös bok.

Gunnar Sandin

domänerna har spelat en central roll i den skånska historien. Det var under dansktidens sista del som Skåne blev Nordens ledande adelsprovins och vi fick den långa raden av förnämliga och förnäma renässansslott.

Missad mentalitet

På slottens baksida växte så småningom de eländiga statarlängor bland vilka Lubbe Nord-

Nyårsfunderingar

Gärna val (i och för sig gives inget alternativ), men först en rejäl valrörelse.

1998 skall vänsterpartiet stå till svars för vad vi, tillsammans med socialdemokraterna och miljöpartiet (och för all del i stora stycken även tillsammans med de borerliga partierna) åstadkommit till lundabornas fromma.

Den stora förändringen jämfört med 1994 är naturligtvis kommunaldelsnämnderna.

Att tala om succé är naturligtvis att ta i... men å andra sidan var det väl inte heller meningen. Att en förändring av byråkrati och politisk organisation i sig, automatiskt, skulle leda till fördjupad demokrati, ökat medbestämmande för de anställda och fördjupat brukarinflytande är det ju ingen som tror. Snarare handlar det om att starta

en process, vars mål är bl a just det ovanstående.

Däremot tror jag att verksamheten effektiviserats på så sätt att

kommuninnevånarna får mer service för skattekrönorna än utan reformen.

Vänsterpartiet har i mångt och mycket fungerat som den främste försvararen av samarbetet, en roll som möjligen inte ger så mycket poäng utåt.

Inför valet då: Jag tror att det vore idé, vilket härmed framförs till medlemmar och sympatisörer (ni som inte är någotdera får läsa det ändå), att det redan i början av 1998 framställs ett kommunalpolitiskt handlingsprogram, att, naturligtvis, gå till val på, men även att användas till att locka nya medlemmar till partiet.

"Förr i tiden", var vänsterpartiet dubbelt så stort som nu, fast hade inte tillnärmelsevis så mycket inflytande. Då ägnades, om jag inte minns fel, mycket mer tid åt att övertyga folk om vår ideologiska förträfflighet, även mellan valen.

Visserligen med sikte på valet, men ändå inte i direkt anslutning till detta vore en "kom till oss, vi

har bra idéer kring hur framtidens Lund skall se ut"-kampanj inte helt fel.

Partikongressen, som äger rum om några veckor, ökar rimligen intresset för vänsterpartiet. Ett kommunalpolitiskt handlingsprogram som presenteras under senvintern ger detta intresse en ytterligare skjuts.

Så länge den svenska demokratin i mångt och mycket bygger på aktiva politiska partier (och än så länge har inte något bättre alternativ presenterats) är det nog inte helt fel att ta alla tillfällen i akt att göra sitt part större.

Varför inte utmana övriga partier i en öppen tävlan inför valet: vem ökar sitt medlemstal mest?

Något att grunna över under julhelgen!?

God Jul och Gott Nytt År!!

Sven-Bertil P

HAR DU FLYTTAT? Skicka in hela adressdelen till Veckobladet (Se ovan).

NY ADRESS.....

Öppet brev.....

Forts från sid 2

Tålmodigt släkte

Du kanske tror jag är en gnällspik. Men vi kollektivtrafikresenärer är ett sällsamt tålmodigt släkte. Hur mycket du än tittar i dina handlingar kommer du att finna att jag bara en enda gång under dessa tio år klagat på dej. Faktum är att jag nu är så härskrig på dej att det inte räcker med en ursäkt: "mänskliga faktorn", "trafikproblem på motorvägen" (trafiken har löpt smidigt trots vägarbeten). Kom inte heller dragande med att det blir en ny huvudman för trafiken från och med årsskiftet. Få av oss resenärer tror på en automatisk förbättring av den anledningen, och det är nu vi väntar och fryser.

Om du vill att vi även i fortsättningen ska vara kompisar, om du inte vill se din vänkrets drastiskt minska får du vara så bussig att svara på följande frågor:

Bryr du dig?

Bryr du dig överhuvudtaget om huruvida bussarna kommer fram i tid? Ställer du några krav på entreprenören, Swebus, att de skall hålla tiderna? Hur gör du egentligen för att kolla hur de sköter sitt uppdrag? Vet du om att det stundtals inte tycks finnas någon fungerande trafikledning? Vad gör du om de inte sköter sig? Gör du något alls? Har du någon gång funderat på att resenärerna åtmin-

stone vill ha en förklaring till de ideliga förseningarna? Jag kan inte låta bli att säga det rent ut, Länstrafiken: jag tycker inte att du tar ditt ansvar som trafikmyndighet. Ja, jag dristar mej till och med att påstå att du är ganska kass.

När du nu tagit del av mina mycket kritiska synpunkter undrar jag avslutningsvis: tänker du ta itu med förseningsproblemen, så att du i fortsättningen kan garantera en anständig tidshållning och en hyfsad servicenivå på buss- och järnvägstrafiken? Är du med andra ord beredd att vakna upp ur din letargi och få stopp på tidsstölderna från mej och mina olycksdrabbade medresenärer? Vill du kort sagt även i fortsättningen vara min kompis, Länstrafiken?

Med upprörda hälsningar
Ulf Nymark
kollektivtrafikresenär

Buss till Skrylle försvinner!

Länstrafiken planerar att lägga ner busslinjen Lund - Sandby - Dalby - Lund. Detta är en tragedi för oss billösa som tycker om att vandra i de skånska reservatena. Skolornas och förskolornas verksamhet med utedagar och naturskola kommer att försvåras och fördröjas, om hotet blir verklighet. Länstrafiken ska ta definitiv ställning till frågan redan i februari 1998. Fram till dess: ÅK BUSS 158. Ring Länstrafiken 046-160500 och protestera.

A-S L

Dubbelspel

Forts från sid 5

hemma i schack och är intresserad kan man ju minnas ett parti. Det visade sig att det hade varit kungsgambit i båda matcherna. Och när vi efter hand rekonstruerade dragen visade sig - så vitt vi kunde se - att de bägge matcherna hade varit helt identiska. Den jävla bedragaren hade kopierat vartenda ett av motspelarnas drag! Det var som om Aljehin och Capablanca hade spelat mot varandra, men på skilda rum och med Gösta som budbäraren emellan. Det tror fan att han vann det ena partiet och förlorade det andra, det är det största bedrägeri som någonsin förekommit i schackhistorien. Adlercrantz kunde väl stå ut med de 4000, det drabbade ju ingen fattig, han var ju arvinge till Svenhult, men det var ju en skam för oss som kontrollanter. Hade det kommit ut hade vi blivit en visa och fan vet hur Sveriges Schackförbund hade sett på oss i Lund. Vi skämdes som hundar men svor att hålla tyst. Och Göstakunde vi ju inte komma åt, det var ju inget direkt brottsligt han hade gjort och han bröt inte mot några kända schackregler. Det var en jävla historia!

- Och därför sluta du spela schack.

- Jag har inte tagit i en pjäs sen 1935.

Men nu hördes det väsentligt på gårdsplanen. Det var en traktor med plog som kom uppifrån stora vägen och så kunde vi bryta vi upp, besinnande livets och schackspels allvar.

forts fr sid 1

Förskolan...

i förskola under mycket skollika former. Vi håller på att skapa en ny barndom, menade Sven P. Allt fler aktiviteter för barn går i dag ut på någon form av "skola" och han nämnde Mulle, skridskoskola, plask och lek, fotbollsskola, gymnastik, simskola m.m. Vuxnas kontroll över vad barnen gör är idag större än någonsin. De vuxna skapar kulturen åt barnen. Sven Persson ansåg, att de föräldrar som funderade på att låta sin 6-åring börja skolan tillsammans med 7-åringar inte bara skulle tänka på nu-situationen utan även hur det kan vara för barnet om 7-8 år. Hur är det då att vara ett år yngre än klasskamraterna?

Forskningsrapport på forskningsrapport betonar lekens betydelse för barns lärande. Barn måste vara aktiva, kreativa och skapande för att lära sig. Förskoleklass gärna, men under förutsättning att barnen ges möjlighet till att bearbeta sina upplevelser och erfarenheter i lek.

På de flesta förskolor har vi nyligen firat Lucia. Det är en av föräldrar uppskattad tradition och barnen tycker också det är roligt, i varje fall på Luciadagen även om flera av dem gärna sluppit övandet innan. Innan vi skulle öva första gången, berättade vi för barnen hur luciatåget skulle starta i personalrummet, gå genom korridoren och in på den egna avdelningen. Hjalle viftade frentiskt med handen och sa, "jag vill va loket, ja vill va loket".

A-S Lövén

MÖTE MÖTE

Kommunalpolitiska gruppen träffas igen måndagen den 12 januari, som vanligt kl 19.30 på partilokalerna.

Årsberättelse för 1997 och planering inför det nya verksamhetsåret står på programmet

RÖDA KAPELLET. Nästa rep. sö. 11.1 kl. 18.45. Ta med alla noter! Slutrapport om Falsterlägret och förhandsinfo om nästa läger utsänds inom kort.

VECKOBLADET

Detta nummer gjordes av Karin Blom, Marianne Sonby och Bodil Veige. Näste redaktör: Karin Blom

Manus sänds per post till: Veckobladet, Svarbrodersg 3, 223 50 Lund Måndag e. 17 till fax 046-123123.

Manus mottas gärna på 3,5" diskett. Telefon till redaktörerna: Karin Blom 046-14 16 12 Rolf Nilson 046-12 90 44 Gunnar Sandin 046-13 58 99

Vid utebliven tidning ring: Sven-Bertil Persson 046-13 82 13.

Med anledning av den dåliga postgången under hösten, då det tar upp till sju dagar för tigningen att nå prenumeranterna. Det är helt häpnadsväckande tycker tecknaren, Göte Bergström